

PATVIRTINTA
Vilniaus r. Bezdonių „Saulėtekio“
pagrindinės mokyklos direktoriaus
2021-08-31 įsakymu Nr. V1-83

VILNIAUS R. BEZDONIŲ „SAULĖTEKIO“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS MOKYTOJŲ KOLEGIALAUS GRĮŽTAMOJO RYŠIO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus r. Bezdonių „Saulėtekio“ pagrindinės mokyklos (toliau – Mokykla) mokytojų kolegialaus grįžtamojo ryšio organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) apibrėžia kolegialaus grįžtamojo ryšio organizavimo bei vykdymo tikslą, uždavinius, principus, veiklą ir rezultatų fiksavimą.

2. Mokytojų kolegialus grįžtamasis ryšys (toliau – KGR) – mokymąsi skatinančios grįžtamojo ryšio kultūros kūrimas ir mokytojų bendrųjų bei dalykinių kompetencijų tobulinimo forma.

3. KGR paremtas geranoriškumo vienas kitam, savitarpio pasitikėjimo, atsakomybės bei pagarbos principais.

4. KGR tikslas – ugdyti nuolat besimokančią pedagogų bendruomenę kaip ambicingą profesionalų komandą, kai pedagogai dalijasi patirtimi, mokosi drauge ir vieni iš kitų, stebi ir aptaria pamokas, teikia grįžtamąjį ryšį, palaiko profesinį įsivertinimą, refleksiją, pripažįsta lyderystę mokymuisi.

5. KGR uždaviniai:

5.1. stebėti ir analizuoti mokytojų ir mokinių veiklos rezultatus pamokose, siekiant nuolatinės pažangos;

5.2. teikti siūlymus mokytojams dėl ugdymo proceso tobulinimo;

5.3. skleisti ugdymo planavimo, mokymosi organizavimo, vertinimo ugdant gerą patirtį;

5.4. telkti bendruomenę pokyčiams, inovacijoms, skatinti lyderystės gebėjimus.

6. KGR laukiamas rezultatas – suburta besimokančių pedagogų komanda, kuri nuolat tobulina profesines kompetencijas, dalijasi gerą patirtimi, tobulina pamokos vadybą, gerina ugdymo kokybę.

7. KGR prasmė:

7.1. savo veiklos pažinimas ir tobulinimas;

7.2. galimybė įvairiose situacijose vertinti savo veiklą, tobulinti asmenines kompetencijas;

7.3. pasitikėjimo savimi ir kolegomis stiprinimas;

7.4. galimybė gerinti pamokos kokybę, atsižvelgiant į kolegų patarimus;

7.5. demonstravimas mokiniams, kad mokytojai taip pat mokosi ir stengiami gerinti pamokos kokybę.

8. KGR Mokykloje įgyvendinamas KGR mokytojų komandos (toliau – Komanda) bendradarbiavimo forma. Mokytojai darbą porose arba dalykų mokytojų komandose renkasi pagal ugdymo pakopų, mokomųjų dalykų, pedagoginių temų, interesų ir profesinės patirties kriterijus.

9. KGR veiklos atliekamos laisvų pamokų metu arba paskyrus mokiniams savarankišką darbą su mokytojo padėjėju. Veiklą aptarimas vykdomas po pamokų.

10. Veiklos demonstruojamos ir stebimos ne rečiau kaip du kartus per mokslo metus.

II SKYRIUS

KOLEGIALAUS GRĮŽTAMOJO RYŠIO ORGANIZAVIMAS

11. Kiekvienų mokslo metų pradžioje mokytojai savanoriškai jungiasi į Komandą, kurios sudėtis tvirtinama Mokyklos direktoriaus įsakymu.
12. Komandos nariai pasirašo KGR veiklų konfidencialumo sutartį (1 priedas).
13. Įgyvendindami KGR mokytojai:
 - 13.1. stebi ir aptaria vienas kito pamokas vienas ar keli mokytojai iš Komandos;
 - 13.2. dėl kolegų, kurie stebės pamokas, mokytojai susitaria savarankiškai;
 - 13.3. apie ketinimą organizuoti ar stebėti atvirą pamoką informuojamas direktoriaus pavaduotojas ugdymui;
 - 13.4. mokytojai kolegą į kasdienę pamoką kviečia savarankiškai pasirinkę ir paskelbę stebėjimo temą (2 priedas), atsižvelgdami į Mokyklos tikslus, uždavinius, prioritetus;
 - 13.5. stebima visa arba dalis pamokos, priklausomai nuo mokyto iškeltos stebėjimo temos;
 - 13.6. pamokos stebėtojai užpildo KGR pamokos stebėjimo protokolą (3 priedas);
 - 13.7. iš anksto numatomas ir susiderinamas stebėto užsiėmimo aptarimo laikas ir vieta;
 - 13.8. po užsiėmimo aptarimo direktoriaus pavaduotojui ugdymui pateigiama informacija apie stebėtą pamoką (4 priedas);
 - 13.9. pamokos stebėjimo protokolai yra mokytojų nuosavybė;
 - 13.10. mokytojai, dalyvaudamiesi KGR veiklose, laikosi susitarimų ir taisyklių (5 priedas);
 - 13.11. mokytojai vadovaujasi KGR vykdymo principais (6 priedas).
14. Įgyvendindama KGR administracija:
 - 14.1. padeda mokytojams suderinti pamokų stebėjimo laiką pagal tvarkaraštį;
 - 14.2. kasmet iki birželio 30 d. metinių pokalbių metu organizuoja KGR refleksiją;
 - 14.3. įvertina KGR veiklos rezultatus, duomenis naudoja Mokyklos veiklos tobulinimui.

III SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Du kartus per mokslo metus (birželio ir gruodžio mėnesiais) mokytojų stebėtos ir vestos atviros pamokos aptariamos metodinių grupių posėdžių metu, įsivertinama KGR patirtis.
 16. KGR metu sukaupta informacija konfidenciali ir naudojama Mokyklos veiklos planavimui, ugdymo proceso kokybės gerinimui, mokytojų kompetencijų tobulinimo prioritetų nustatymui, atestacijos atitikties patvirtinimui.
-

Mokytojų kolegialaus grįžtamojo ryšio
organizavimo tvarkos aprašo
1 priedas

VILNIAUS R. BEZDONIŲ „SAULĖTEKIO“ PAGRINDINĖ MOKYKLA

KGR VEIKLŲ KONFIDENCIALUMO SUTARTIS

_____ Nr. _____
(data)

Mes įsipareigojame būti atviri vienas kito atžvilgiu ir saugoti konfidencialumą išorės atžvilgiu. Diskretiškumo laipsnį nustato tik tas asmuo, kurio pamokoje yra lankomasi, o pamokoje besilankantis asmuo turi jo paisyti. Jeigu stebint pamoką nustatomi nusižengimai profesinei mokytojo misijai arba profesinės etikos taisyklėms, grįžtamojo ryšio partneriai susitaria dėl tolesnių žingsnių. Tokiu atveju būtina informuoti Mokyklos vadovybę.

(pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Mokytojų kolegialaus grįžtamojo ryšio
organizavimo tvarkos aprašo
2 priedas

PAMOKŲ STEBĖJIMO TEMŲ PAVYZDŽIAI

Pamokų stebėjimo temos, kuriose dėmesys sutelkiamas į mokinių elgseną:

1. Kaip aktyviai mokiniai įsitraukia į pamoką? Iš ko matyti, kad jie domisi ar nesidomi tuo, kas vyksta pamokoje?
2. Stebėk mano santykį su mokiniais. Kaip aš į juos kreipiuosi? Ką rodo mano laikysena? Kokius pastebi skirtumus? Kaip reaguoja į mane mokiniai?
3. Stebėk mokinio X darbinę ir socialinę elgseną. Kas krenta tau į akis? Kaip jis elgiasi su kitais mokiniais ir kaip šie savo ruožtu elgiasi su juo?
4. Kaip elgiasi tam tikras mokinys ir kaip aš į jį reaguojau?
5. Stebėk tris galinėje suolų eilėje sėdinčius mokinius. Kartais ten kyla trukdžiai.
6. Kurie mokiniai krenta į akis tuo, jog rodo susidomėjimą / nuobodžiauja / yra neramūs / yra ypatingai tylūs ir t. t. Kokia elgsena išduoda susidomėjimą / nuobodulį / ramumą / neramumą / energiją ir t. t.?
7. Ką pastebi mokinių tarpusavio santykiuose (mikroklimatė)? Ar yra kažkas, kas tam tikrų grupių tarpusavio santykiuose ypatingai krenta į akis (pvz., tarp berniukų ir mergaičių)?
8. Kiek mokinių, man paaiškinus pateiktą užduotį, iš karto aktyviai ėmėsi darbo? Ar visi mokiniai žino, ką reikia daryti?
9. Iš ko matyti, kad mokiniai yra savarankiški? Ar šioje srityje yra skirtumų? Ar išvelgi mano elgsenoje požymių, bylojančių apie paramą mokiniams?

Pamokų stebėjimo užduotys, kuriose dėmesys sutelkiamas į pamokos organizavimą:

10. Kaip aš formuluoju užduotis? Ar mokiniai supranta, ko aš iš jų noriu? Ar užduočių formuluotės yra paprastos ar sudėtingos? Kokie darbo nurodymai yra formuluojami dar ir raštu?
11. Kiek laiko laikiu po to, kai pateikiu klausimą? Kiek laiko palieku mokiniams savo atsakymams rasti? Ar skiriu laiko apgalvojimui, pasvarstymui, klausimų uždavimui, aptarimui porose?
12. Ar kviečiu mokinius atsakinėti pagal tą pačią nusistovėjusią tvarką? Ar yra mokinių, kuriuos ypatingai dažnai kviečiu atsakinėti arba beveik niekuomet nekviečiu? Kaip pasiskirsto tarp mokinių atsakinėjimo galimybės?
13. Kaip dažnai pasiremiu ankstesniais mokinių pasisakymais, įterpdamas juos į tolesnę pamokos eigą (pvz., pasitelkdamas mokinio X pateiktą klausimą arba sprendimo pavyzdį?)
14. Kaip motyvuojau mokinius? Kaip pažadinu jų susidomėjimą? Iš ko matyti, kad jie yra motyvuoti? Kaip tai yra susiję su mano veiksmais?
15. Ar mano naudojami pavyzdžiai yra vaizdingi ir įdomūs? Ar turi jie kažką bendro su vaikų bei jaunuolių patirties horizontu ir tuo pasauliu, kuriame jie gyvena?
16. Kokia yra mano pamokos struktūra? Ar taikau įvairias mokymo(si) formas? Ar ramūs ir judrūs etapai keičia vienas kitą? Ar perėjimai nuo vieno pamokos etapo į kitą vyksta greitai ir sklandžiai, o galbūt čia be reikalo prarandama laiko?
17. Kaip vaikai bendradarbiauja tarpusavyje? Kaip aš remiu šį bendradarbiavimą?
18. Kaip aš remiu savarankišką mokinių mokymąsi? Kokį poveikį mano pastangos daro mokiniams?

Pamokų stebėjimo užduotys, kuriose dėmesys sutelkiamas į mokytojo elgseną:

19. Kaip aš reaguojau į klaidas ir klaidingus mokinių atsakymus? Ar pastebėjai neigiamos reakcijos, menkinimo arba nekantrumo požymių?

20. Ką gali pasakyti apie mano balsą: ar kalbu ne per garsiai / ne per tyliai? Ar esu gerai girdimas? Ar kalbu lėtai / greitai, aiškiai / neaiškiai? Kuo dar išsiskiria mano balsas?

21. Kaip reaguoji į mokinių pasisakymus? Ar žiūriu į juos rimtai? Veikiu „taip“ ar veikiu „ne“: iš ko tas matyti?

22. Kokį įspūdį daro mano nežodinė raiška (gestai, mimika ir t. t.)? Ar turiu kokių nors ypatingų įpročių? Kokius siunčiu kūno signalus? Koks elgesys liudija draugiškumą, šilumą ir nuoširdumą?

23. Kaip reaguoji į klaidas, klaidingus atsakymus, taisyklių nesilaikymą?

24. Ką gali pasakyti apie mano kalbą? Ar mano formuluotės yra taisyklingos, tikslios, aiškios ir paprastos? Ar mokiniai mane supranta? Ar vartoju modalias dalelytes, neužbaigtus sakinius, abejonę reiškiančius išsireiškimus (pvz., „galbūt, galimas daiktas, galima būtų ...“)?

25. Kaip pasitikrinu, ar mokiniai mane suprato?

26. Kaip reaguoji į trukdžius, konfliktines situacijas ir disciplinos pažeidimus? Ar reaguoji į juos greitai tam, kad maži trukdžiai neperaugtų į didesnius? Galbūt kartais reaguoji pernelyg greitai?

27. Kaip paskirstau mokiniams savo dėmesį? Ar skiriu jo visiems mokiniams vienodai, o galbūt teikiu pavieniams mokiniams pirmenybę?

28. Kaip reaguoji į tarp mokinių pasitaikančias konfliktines situacijas?

29. Iš ko matyti, jog į vaikus žiūriu rimtai? Ar elgiuosi su jais skirtingai?

Mokytojų kolegialaus grįžtamojo ryšio
organizavimo tvarkos aprašo
3 priedas

VILNIAUS R. BEZDONIŲ „SAULĖTEKIO“ PAGRINDINĖ MOKYKLA

KGR PAMOKOS STEBĖJIMO PROTOKOLAS

Mokytojo vardas, pavardė	Stebėtojo vardas, pavardė
Dalykas	Klasė
Pamokos tema	Data
STEBĖTOJO PASTEBĖJIMAI	
Apsilankymo teigiami aspektai:	
Ką galėčiau pritaikyti savo pamokoje:	
Idėjos, pasiūlymai:	
STEBIMO MOKYTOJO REFLEKSIJA	
Man svarbi grįžtamoji informacija:	

(mokytojo pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

(stebėtojo pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Mokytojų kolegialaus grįžtamojo ryšio
organizavimo tvarkos aprašo
4 priedas

VILNIAUS R. BEZDONIŲ „SAULĖTEKIO“ PAGRINDINĖ MOKYKLA

INFORMACIJA VADOVAMS APIE STEBĖTĄ PAMOKĄ

Mokytojo vardas, pavardė	Stebėtojo vardas, pavardė
Dalykas	Klasė
Pamokos tema	Data
STEBĖTOJO REFLEKSIJA	
Stipriosios pusės, ko pasimokau:	
STEBIMO MOKYTOJO REFLEKSIJA	
Ko pasimokiau, ką ateityje tobulinsiu:	

(mokytojo pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

(stebėtojo pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

KGR TAISYKLĖS

Taisyklė	Pagrindimas
1. Teikti grįžtamąjį ryšį taip pat ir apie teigiamus dalykus.	Teigiamo turinio grįžtamasis ryšys pagerina pokalbio atmosferą. Tuomet pašnekovui yra lengviau priimti ir neigiamo turinio grįžtamąjį ryšį.
2. Grįžtamąjį ryšį reikia formuluoti taip, kad jį būtų galima apgręžti ir į kitą pusę, tai reiškia jog tai, ką aš sakau savo kolegai, šis tokiu pačiu tonu turėtų galėti pasakyti ir apie mane.	Atsiliepiamų „apgręžiamumas“ yra lygiaverčių partnerių tarpusavio santykių požymis.
3. Grįžtamasis ryšys turi būti siejamas su konkrečia elgsena, kurią galima būtų keisti (o ne su visa asmenybe). Neanalizuoti savo pašnekovo ir nepsichologizuoti!	Grįžtamojo ryšio teikėjas negali aprašyti visos asmenybės, o grįžtamojo ryšio gavėjas negali savo asmenybės pakeisti. Nėra jokios prasmės atkreipti pašnekovo dėmesį į trūkumus, kurių šis nėra pajėgus pašalinti. Į analizę grįžtamojo ryšio gavėjas reaguoja kaip į psichologinę grėsmę, jis užsisiklėndžia savyje.
4. Grįžtamąjį ryšį reikėtų teikti tuoj po stebėtos pamokos, tačiau būtina atsižvelgti tiek į savo paties, tiek į pašnekovo psichologinę būseną.	Tuoj po stebėtos pamokos yra lengviau susieti grįžtamąjį ryšį su realia situacija. Tačiau jeigu asmenys patiria didelius psichologinius sunkumus, jie nėra pajėgūs nei deramai teikti grįžtamąjį ryšį, nei jį priimti.
5. Ne vertinti, o aprašyti savo išpūdį.	Antraip grįžtamasis ryšys bus suvokiamas kaip nepagrįsta kritika.
6. Aiškiai atskirti tai, kas buvo pastebėta, nuo spėjimų ir jausmų.	Antraip pašnekovas remsis klaidingomis prielaidomis.
7. Jausmus įvardinti tiesiogine forma, kalbant pirmuoju („aš“) asmeniu.	Antruoju („tu“) asmeniu formuluojami atsiliepimai suvokiami kaip kritika, o beasmene forma – kaip įpareigojančios normos. Abiejų tipų atsiliepimus yra sunku priimti.
8. Grįžtamąjį ryšį reikia formuluoti aiškiai ir tiksliai. Galima paprašyti pašnekovo apibendrinti tai, kaip jis suprato grįžtamąjį ryšį.	Dėl neaiškiai ar netiksliai suformuluoto grįžtamojo ryšio gali kilti nesusipratimų.
9. Pokalbio pradžioje suteikti grįžtamojo ryšio gavėjui galimybę pačiam įsivertinti savo pamoką.	Tai dažnai užkerta kelią vėlesniems pasiteisinimams, nepagrįstai kritikai, paaiškina aplinkybes bei priežastis, suteikia galimybę įvardinti daugybę dalykų, kurių vėliau nebereikia minėti grįžtamajame ryšyje.

KGR VYKDYMO PRINCIPAI

Pamokos stebėjimo tema.

KGR visų pirma koncentruojasi į tą elgseną, kurią galima stebėti užsiėmimo metu. Mokytojas, kurio užsiėmime yra lankomasi, pasirenka užsiėmimo stebėjimo temą.

Pamokos stebėjimas.

Mokytojas, kurio pamoka bus stebima, turėtų ruoštis šiam užsiėmimui ir vesti jį taip, kaip jis visuomet tą daro. Tik tuomet jis gaus naudingus atsiliepimus, kuriuos galės pritaikyti savo kasdieniame darbe.

Pamoką stebintis mokytojas sutelkia savo dėmesį į tas stebėjimo užduotis, dėl kurių buvo iš anksto susitarta, ir registruodamas bei analizuodamas savo pastebėjimus stengiasi atsiriboti nuo vertinimų. KGR reikia vengti geriau išmanančiojo pozicijos ar vertinimų ir apsiriboti tik tiksliau atspindėjimu to, kas buvo pastebėta, siekiant paskatinti kitą mokyti.

Stebėjimo tema gali būti atvira (pvz., „atkreipk dėmesį į tai, kas tau krenta į akis ir informuok apie tai mane“) arba konkreti.

KGR pokalbis.

Pokalbis yra stebėtojo ir stebimo mokytojo pastebėjimai apie užsiėmimą bei stebėjimo temą. Grįžtamojo ryšio pokalbiu nesiekama nei teikti patarimų, nei vertinti, nei girti ar guosti. Užsiėmimą stebėjęs mokytojas pristato mokytojui, kurio užsiėmime jis lankėsi, savo pastebėjimus kaip pagalbą, padėsiančią pastarajam reflektuoti savo darbą užsiėmimo metu.

Jeigu grįžtamoji informacija yra aprašomojo, o ne interpretuojamojo pobūdžio, konkreti, o ne abstrakti, ir pateikiama pagarbiai, jos gavėjui yra kur kas lengviau būti smalsiam ir atviram, t. y. pasirengusiam ją priimti.

Įdėmiai išklausęs pastebėjimus, grįžtamojo ryšio gavėjas turi galimybę kelti jam rūpimus klausimus. Tai neturėtų būti nei gynyba, nei teisinimasis, o tik tikslinamieji klausimai, leidžiantys jam palyginti tai, ką jis išgirdo, su savo paties matymu bei supratimu.

Mokytojas, kurio užsiėmimas buvo stebimas, savarankiškai nusprendžia, į kurią grįžtamąją informaciją ir koku būdu jis norėtų daugiau pasigilinti. Jam pageidaujant, tam tikriems užsiėmimo aspektams galima drauge paieškoti veiksmų alternatyvų ir jas aptarti. Mokytojas, kurio užsiėmimas buvo stebimas, daro išvadas ir įvertina, kokią reikšmę turi atsiliepimai.
